

Länsstyrelsen
Örebro län

Sture Marklund
Direkt: 019-193566
sture.marklund@t.lst.se
Fax: 019-193028

BESLUT
2004-12-10

Dnr: 5112-12174-2004

Enl sändlista

Bilaga 1. Sändlista
Bilaga 2. Skötselplan
Bilaga 3. Hur man överklagar
Bilaga 4. Konsekvensanalys

Länsstyrelsens i Örebro län beslut och föreskrifter angående bildande av naturreservatet Mördarheden i Ljusnarsbergs kommun

BESLUT

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) beslutar Länsstyrelsen att förklara det område som avgränsas på bifogad karta som naturreservat. Området omfattar hela eller delar av fastigheterna Stora Uvberget 1:5, 1:9, 1:10, 1:11, 1:15 samt Viken 1:2 och Ljusnarsbergs-Abrahamsgård 1:6. Slutlig gräns av området sker genom fastighetsbildning och utmärkning i fält.

Naturreservatets namn skall vara Mördarheden.

Syfte

- Att bevara de värdefulla livsmiljöerna västlig taiga (9010), naturliga större vattendrag av fennoskandisk typ (3210) samt öppna fuktängar med blåttåtel eller starr (6410), samt de typiska växt- och djursamhällen som är karakteristiska för dessa i länet, i gynnsamt tillstånd. För dessa typiska arter skall ha gynnsamt tillstånd.
- Att återställa, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer i form av rester av slätterlandskap.
- Att tillgodose behovet av attraktiva, vildmarkspräglade områden för friluftslivet och genom leddragning göra området tillgängligt för besökare. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten skall kunna bedrivas i hela reservatet.

Föreskrifter

För att tillgodose syftet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 3 § förordningen (1988:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken, att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande naturreservatet.

A.Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken, om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar området topografi, yt- eller dräneringsförhållanden annat än vad som framgår av fastställd skötselplan
2. anordna upplag annat än tillfälligt i samband med reservatets skötsel enligt skötselåtgärder som framgår av fastställd skötselplan
3. anlägga väg eller stig i annan utsträckning än vad som framgår av fastställd skötselplan
4. dra fram mark- eller luftledning
5. uppföra byggnad eller annan anläggning utöver vad som framgår av fastställd skötselplan
6. utföra avverkning, röjning eller annan skogsvårdsåtgärd i annan utsträckning än vad som framgår av fastställd skötselplan
7. uppföra nya jakttorn, att stödutfordra vilt eller att uttransportera fällt vilt med motorfordon annat än med skålgdragare eller fyrhjulsmotorcykel och då endast på fastmark där skador ej kan förväntas

Förbudet enligt p. 1 gäller ej för underhåll av vägar med vägdiken i området

Ovanstående föreskrifter skall inte utgöra hinder för de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelse för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande åtgärder, vidtas för att tillgodose syftet med naturreservatet,

1. Anläggning av parkeringsplats dimensionerad för 5 bilar
2. Anläggning, utmärkning och underhåll av gångstig med bro
3. Uppsättning av informationstavla
4. Utmärkning av naturreservatets yttergränser
5. Uppsättning av lada
6. Utförande av slätter
7. Genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

1. bortföra eller skada döda träd eller träddelar
2. göra upp eld annat än på iordningställd eldplats

Enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller föreskrifterna omedelbart även om de överklagas.

Andra föreskrifter som gäller för området

Länsstyrelsen vill erinra om att utöver reservatsföreskrifterna gäller även andra lagar, förordningar och föreskrifter för området. Av särskild betydelse för syftena med reservatet är bl. a:

Artskyddsförordningen (1998:179) och Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 1999:7) om artskydd med bestämmelser om fridlysning av bl a orkidéer

Det allmänna nedskräpningsförbudet enligt 15 kap. 30 § miljöbalken

Bestämmelserna om tillståndsplikt som följd av Natura 2000, enligt 7 kap 28 a,b §§ miljöbalken

Att enligt förordning (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskenäringen är det förbjudet att använda gift (exemplevis rotenon) i fisket.

Att enligt 2 kap. lag (1988:950) om kulturminnen mm åtnjuter den fasta fornlämningen 157 i Ljusnarsbergs socken skydd

Fastställande av skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm., fastställer Länsstyrelsen den till beslutet fogade skötselplanen för naturreservatet.

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Mördarheden
Kommun, registerområde	Ljusnarsberg
Län	Örebro län
Lägesbeskrivning	20 km NV Kopparberg. X 664850 Y 144251
Församling/Socken	Ljusnarsberg
Topografisk karta	Filipstad 11E NO
Ekonomisk karta	11E9i
Naturgeografisk region	28, Sydligt boreala kuperade områden
Kulturgeografisk region	15, Södra Norrlands och Norra Svealands skogsbygder
Fastigheter	Del av St Uvberget 1:5, 1:9, 1:10, 1:11 och 1:15 samt del av Viken 1:2 och Ljusnarsbergs-Abrahamsgård 1:6. St Uvberget 1:10 och 1:15 är privata medan resten ägs av Naturvårdsfonden
Nyttjanderätter	Fiske- och jakträttigheter ligger under markägare eller arrenden
Areal	36,3 ha varav 33,1 ha produktiv skog, 2,8 ha myr, samt 0,4 ha vattenområde
Förvaltare	Länsstyrelsen
Natura 2000	SE 0240095, förslag SCI 2000 9010 Västlig taiga 6410 Öppna fuktängar med blåttåtel och starr 3210 Naturliga större vattendrag av fennoskandisk typ

Skälen för beslutet

Nittälvsdalen är sedan länge känd för sin naturskönhet och sina stora naturvärden knutna till landformerna, naturtyperna, floran och faunan.

Mördarheden utgörs av en c:a 1 km lång sträcka av Nittälvsdalen med omgivande strand- och sluttningszoner. Älven bildar i dalgången flera forssträckor och landskapet bjuder i sin helhet på fina naturupplevelser. Del av området utgörs av innersta delen av ett väl utvecklat issjödeltat bildat vid landisens avsmältning för c:a 10000 år sedan. Rester efter mycket artrika naturskogar finns i området. Här har också bedrivits ett omfattande ängsbruk och delar av dessa marker är nu sedan länge i ett långt framskridet igenväxningsstadium med asp- och björkrika skogsbestånd. Rester av gamla hölador finns ännu i området.

Kärlväxtfloran är delvis kalkgynnad och här förekommer bl a underviol, trolldruva och tibast. Svamp- och lavfloran är rik med växtplatser för sådana sällsyntheter som brunpudrad nållav, kortskaftad ärgspik, aspgelélav, violettgrå tagellav, broktagellav, flera sällsynta knappåls-lavar och de sällsynta vedsvamparna veckticka och ullticka.

Mördarheden hyser mycket goda biotoper för hackspettar och skogsfågel.

Områdets naturvärden har goda förutsättningar att bevaras så länge som skogsmiljön skyddas från skogsbruk

Naturvärdena i området är sådana att de kräver omfattande skydd för att bevaras. Detta skydd kan endast tillgodoses genom bildande av naturreservat eller nationalpark. Området är inte tillräckligt stort för att föreslås som nationalpark. Det bör därför avsättas som naturreservat.

Beslutet grundar sig på ett markåtkomstarbete utfört i samarbete med Naturvårdsverket på uppdrag av Regering och Riksdag att säkerställa den biologiska mångfalden i skogslandskapet genom avsättande av skog för fri utveckling skyddad som naturreservat. Regeringens agerande i sin tur baseras från sin början på ratificerandet av FN-s konvention för bevarandet av den biologiska mångfalden (1992).

Områdets alternativa användning för skogsproduktion har mot denna bakgrund ansetts underordnad samhällets åtagande att bevara den biologiska mångfalden i skogen.

Mördarheden ingår i riksintresse för naturvärden (N16).

Mördarheden har föreslagits ingå i Natura 2000.

Förslaget till beslut har utarbetats i samråd med kommunen och överensstämmer med riktlinjerna i kommunens översiktsplan. Beslutet utgör vidare ett led i Länsstyrelsens uppfyllande av miljö kvalitetsmålet levande skogar, myllrande våtmarker samt levande sjöar och vattendrag.

Ärendets beredning

Naturvärdena på Mördarheden uppmärksammades redan 1972 då Länsstyrelsen lät publicera den översiktliga naturinventeringen av Nittälvsdalen utförd av Ingemar Pålsson. Dalen bedömdes ha stort nationellt intresse och urskiljdes som riksintressant i den fysiska riksplaneringen som delområde i objekt nr N 16 Nittälvsdalen. Mördarheden togs sedan upp i länsstyrelsens naturvårdsöversikt från 1984.

I samband med att resurser för skydd av naturskogar som naturreservat började tilldelas länet vid mitten av 90-talet gav länsstyrelsen i uppdrag åt Kjell Store att utföra en noggrann inventering och utvärdering av området, varefter ett förslag till naturreservat av det nu berörda området utarbetades av länsstyrelsen. Naturvårdsverket godkände området till avgränsning och kvalitet och samråd med kommunen genomfördes.

Efter förhandlingar med markägarna har Länsstyrelsen och Naturvårdsverket tecknat avtal med dessa om markåtkomst med syfte att bilda naturreservat av området.

Förslag till beslut har sedan upprättats av länsstyrelsen och översänts till sakägare m fl för synpunkter. Inga ändringsförslag har inkommit till länsstyrelsen.

Under våren 2003 har nya riktlinjer från Naturvårdsverket angående utformning av reservatsbeslut beslutats. Utifrån dessa har en viss modifiering av den slutliga beslutstexten genomförts vad avser bl a formulering av syften och föreskrifter dock med målsättningen att beslutet skall ligga i linje med de tecknade avtal som ligger till grund för markåtkomst och skötsel.

Detta beslut kan överklagas, se bilaga 3.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Sören Gunnarsson, jämte ledamöterna Marie-Louise Forsberg-Fransson, Göran Arveståhl, Mårten Blomquist, Margareta Karlsson, Sören Larsson, Massimo Montanari, Bo Rudolfsson, Mats Sjöström, Helena Wilhelmsson och Anna Agerfalk.

Länsstyrelsen
Örebro län

BESLUT
2004-12-10

Dnr: 5112-12174-2004

I den slutliga handläggningen av ärendet deltog även enhetschefen Magnus Eklund, länsassessorn Christina Hjulström, länsantikvarien Anders Kritz samt föredraganden, avdelningsdirektören Sture Marklund.

Sören Gunnarsson

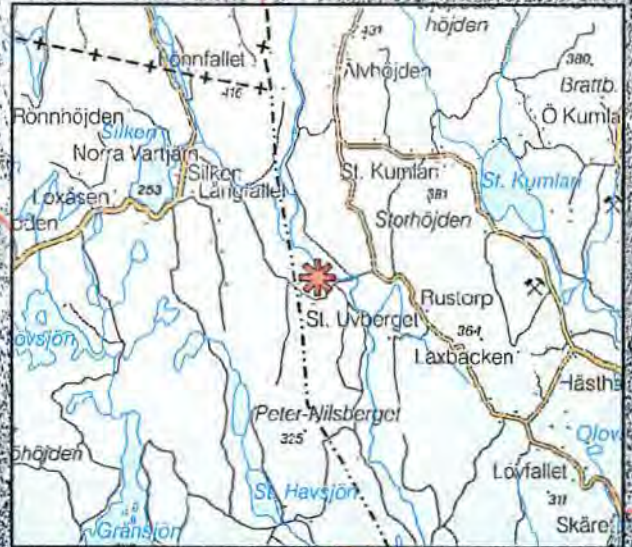

Sture Marklund

Sändlista har ej scannats

Bilaga till Länsstyrelsens
beslut 2004-12-10
Dnr 5112-12174-2004
Naturreservatet
MÖRDARHEDEN
Utdrag ur digital fastighetskarta
med ortofoto

— Reservatsgräns

Bilaga 2. Skötselplan för naturreservatet Mördarheden

BESKRIVNING

1. Syfte med naturreservatet

Syfte

- Att bevara de värdefulla livsmiljöerna västlig taiga (9010), naturliga större vattendrag av fennoskandisk typ (3210) samt öppna fuktängar med blåttåtel eller starr (6410), samt de typiska växt- och djursamhällen som är karakteristiska för dessa i länet, i gynnsamt tillstånd. För dessa typiska arter skall ha gynnsamt tillstånd.
- Att återställa, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer i form av rester av slätterlandskap.
- Att tillgodose behovet av attraktiva, vildmarkspräglade områden för friluftslivet och genom leddragning göra området tillgängligt för besökare. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten skall kunna bedrivas i hela reservatet.

2. Beskrivning av bevarandevärdena

2.1 Administrativa data

Objektnamn	Mördarheden
Objektnummer	DOS 2222
Skyddsform	Naturreservat
Län	Örebro
Kommun	Ljusnarsberg
Prioriterade bevarandevärden:	
Markslag	Skog, våtmark och sötvatten

Naturtyper	Barrblandskog, tallskog, kärr och vattendrag
Strukturer	Död ved, grova träd, översilning.
Växt- och djursamhällen	Epifytiska och epilitiska lavsamhällen, vednedbrytande svampsamhällen, markhabitat
Artgrupper	Hålbyggande fåglar som hackspettar och ugglor. Lavar och svampar
Friluftsliv	Naturupplevelse

2.2 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

Området har nyttjats för uttag av skogsråvara, för extensivt skogsbete, för ängsbruk och för jakt och fiske. Ängsbruket har upphört sedan en skogsgeneration.

2.3 Områdets bevarandevärden

2.3.1 Kulturhistoriska bevarandevärden

I området finns spår, i form av ladruiner och dräneringssystem, av ett omfattande ängsbruk. Kolbottnar vittnar om tidigare verksamhet av kolvedshuggning. Vidare ligger strax norr om fritidsfastigheten ett stenröse som minne av ett mord som skedde på denna plats den 5 maj år 1808 och som givit namn åt platsen och naturreservatet. Då mördades Johan Zachrisson från St. Uvberg av en Hälleforsbo som senare avrättades vid Abborrtjäm den 18 januari 1809. Ladruiner har nummer 4106 och 4108 i registret +Skog & Historia och kolbottnar numren 4105 och 4107.

2.3.2 Biologiska bevarandevärden

Förekomsten av gamla träd, död ved samt hög luftfuktighet i den trånga dalgången, har medfört att en rik epifytflora utvecklats. Fågelliv knutet till förekomst av gamla aspar är välutvecklat.

2.3.3 Geovetenskapliga bevarandevärden

Dalgångens sprickdalsstruktur samt Nittälvens geohydromorfologi i form av forsar, fall, lugnvatten, levéer, översvänningszoner och lämningar av fornissjödelt.

2.3.4 Bevarandevärden för friluftsliv

Områdets vildmarksprägel, naturskönhet, rika fågelliv, intressanta kulturlämningar, möjligheter till jakt och fiske.

2.4 Källförteckning

Länsstyrelsen T län 1972: Naturvårdssinventering i Nittälvsdalen

Länsstyrelsen T län, 1976: Översiktlig inventering av Ljusnarsbergs kommun.

Länsstyrelsen T län, 1984: Naturvårdsöversikt

Länsstyrelsen T län, 1998: Stora Uvberget & Mördarheden. Kjell Store

3. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet är indelat i tre skötselområden, vilka utgår från den skötsel som ska genomföras. Skötselområdena är:

- 1: Skogsmark
- 2: Ängar, våtmarker och vattendrag
- 3: Friluftsliv och skötsel av anläggningar.

Skötselplanens skötselområde 1: Skogsmark

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Utbredningen av västlig taiga (9010) är minst 27 ha.
- Det förekommer minst 5 aspar äldre än 50 år per ha i skogklädd mark av blandskogstyp
- Det förekommer minst 30 msk³ död ved per ha skogklädd mark

Skötselåtgärder:

- På kort sikt inga
- På längre sikt eventuell efterhållande av gran för att gynna lövinslaget.

Skötselplanens skötselområde 2: Ängar, våtmarker och vattendrag

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Utbredningen av öppna fuktängar med blåtåtel och starr (6410) är minst 2 ha
- Längden av naturliga större vattendrag av fennoskandisk typ (3210) är minst 0.8 km.

Övriga bevarandemål

- Pedagogiskt exempel på restaurerat ängslandskap i form av lada med intilliggande våtmarksslätter skall finnas

Skötselåtgärder:

- Uppförande av ängslada och begränsad lieslätter på våtmark i anslutning till denna. Sker när praktiska möjligheter tillskapas.

Ladan bör flyttas dit från orten eller nyuppföras enligt ortens byggnadstradition.

Skötselplanens skötselområde 3: Friluftsliv

Bevarandemål

- En väl underhållen informationsskylt med beskrivning av reservatets ska finnas.
- En väl underhållen skylt med beskrivning av ängsbruket skall finnas i anslutning till nyuppförd lada
- En väl underhållen skylt med beskrivning av offerrösets historia skall finnas i anslutning till offerröset
- 1,5 kilometer väl underhållen stig ska finnas.
- En väl underhållen eldplats skall iordningställas och finnas
- Minst 80% av besökarna i området ska vara nöjda eller mycket nöjda med den upplevelse de haft i området.

Skötselåtgärder:

- Anläggande och underhåll av vandringsled
- Uppsättande och underhåll av informationsskyltar
- Anläggande och underhåll av eldplats

4. Jakt och fiske

Jakt och fiske får bedrivas i enlighet med gällande arrendeavtal och naturreservatets föreskrifter

5. Uppföljning

5.1 Uppföljning av skötselåtgärder

Entreprenörer ansvarar för dokumentation av vilka åtgärder som genomförts och när de genomförts.

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av genomförda skötselåtgärder sker i slutet på varje år, de år då åtgärder har genomförts.

5.2 Uppföljning av bevarandemål

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs varje år för:

- Informationsskyltar
- Stigar

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs vart 6:e år för:

- Besökarnas upplevelser

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs vart 12:e år för:

- Utbredning av habitat
- Förekomst av äldre aspar
- Förekomst av död ved

Parametrar och mått framgår av preciseringarna av bevarandemålen för respektive skötselområde.

6. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Prioritering	Finansiering
Röjning stigar	År 2005	Omr. Friluftsliv	1	Reservatsanslag
Informations- skyltar	År 2005	Omr. Friluftsliv	1	Reservatsanslag
Uppförande av lada samt därefter årlig slåtter	Efter år 2005	Omr. Ångar, våtmarker och vattendrag	2	Reservatsanslag
Uppföljning av skötselåtgärder	Efter åtgärd	Omr. Skog	1	Reservatsanslag
Uppföljning av bevarandemål	Skyltar och stigar varje år. Övriga mål vart 6e år, respektive var 12e år.	Hela reservatet	1	Reservatsanslag

Skötselplanekarta för Naturreservatet MÖRDARHEDEN

- Reservatsgräns
- Stig
- Informationsskylt
- Parkering
- Eldplats

Bilaga 3.

HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Om Ni vill överklaga detta beslut skall Ni skriva till Länsstyrelsen. Tala om i brevet vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange beslutets diarienummer. Tala också om vilken ändring i beslutet Ni vill ha.

Länsstyrelsen måste ha fått överklagandet inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet, annars kan överklagandet inte prövas.

Om Länsstyrelsen inte själv ändrar beslutet på det sätt Ni begärt sänder Länsstyrelsen överklagandet vidare till Regeringen (Miljödepartementet).

Om Ni vill ha ytterligare upplysningar kan Ni vända Er till Länsstyrelsen, tel 019-19 30 00.

Bilaga 4.

KONSEKVENSANALYS

Konsekvensutredning enligt 27 § verksförordningen (1995:1322) av förslag till föreskrifter för naturreservatet Mördarheden i Ljusnarsbergs kommun

Bakgrund

Länsstyrelsen avser att besluta om att bilda naturreservatet Mördarheden. Enligt 27 § verksförordningen skall Länsstyrelsen göra en konsekvensutredning av de föreslagna föreskrifterna. Länsstyrelsen har gjort en konsekvensutredning av de föreskrifter som har karaktären av normföreskrifter, dvs. de som riktar sig till allmänheten.

Konsekvensutredning

Syftet med föreskrifterna

Föreskrifterna innebär vissa vistelsebestämmelser för allmänheten i området. Syftet är att trygga ändamålet med reservatet så att skador på naturvärdena inte uppstår.

Effekter

Påverkan på allmänhetens friluftsliv bedöms vara mycket begränsad.

Kostnader

De föreslagna föreskrifterna bedöms inte medföra några kostnader av betydelse för vare sig allmänheten, markägaren eller kommunen. Kostnaden för skyltning, iordningställande av p-plats, led och eldplats och för löpande skötsel finansieras genom Naturvårdsverkets anslag för skötsel av naturvårdsobjekt och kostnaderna för gränsmarkering genom Naturvårdsverkets anslag för gränsmarkeringar och lantmäteriförrättningar.